

Pesti diákélet.

— A budapesti diákság nyomorusága. —

Iktatószám

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

378.27

Hely

Idő 1914 n

Személy

Helyszám

Szerző

Cím

Pesti diákélet

Forrás:

Esti ujság

Bp.

(Hely)

1914 / 23

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(II.) A pesti diákság tulnyomó többsége az egyetem tájékán telep- szik meg, az ugynevezett diákne- gyvedben. Nem közvetlen közelé- ben az egyetemnek, mert a lakás- viszonyok éppen a Belvárosban a legiűrhetetlenebbek, hanem kihu- zódik a Kálvin-téren túl eső vi- dékre, az Üllői-utra, a Ráday-, Ló- nyay-, Szentkirályi- s József-ut- cákba, a köruton túl, a Práter-utca tájékára s lejjebb, az ugynevezett sötétebb Ferencváros zegzugaiba. A müegyetem diákjai pedig többnyi- re ott élnek a Ferehévári-ut két partján s a szegényebbje még ki- jebb huzódik meg, a város legszé- lán, a Lágymányos körül és a Ke- tenföld felé eső részeken, a szét- szórt és (igy téli időben, meg lehet- sen olcsó villák földszintes szobái- ban.

Ott, a hol ezek az utolsó házak állnak, a hol kihál a nagyváros zaja s az őszi szántás fölött varjusereg kereng, bezörgetünk egy diákszo- bába.

A diákszobában.

Öt lépés a hossza, négy a széle s hárman laknak benne. A negyven ko- ronáért, a melyet összevissza fizetnek, ágyat, asztalt és széket kap a három teknikus s azonfölül szabadlevegőt, korlátlan mennyiségben. (A pesti ol- dalon lakó diák ebben sem örvendez- het, igaz is, hogy ezért fizetni nem kell.)

— Hogy megy, fiúk?

— Hát csak megy, de rosszul megy.

— mondja az első.

— Nincs pénz, mi?

— Az senkinek sincs ma. — nyugtat meg a teknikus. — A kellemetlen csak az, hogy annyit sem tudunk össze- hozni, a mennyi elég lenne a kvár- télyra, pedig már a december felével is hátralékban maradtunk.

— Nehéz az élet.

— Nem nehéz, hanem komisz. Há- rom esztendeje vagyok Pesten, kömven sohasem ment, most azonban szinte kétségbeeső kezd lenni a világ.

— Keressen tanítványt!
A teknikus elmosolyodik és legyint:
— Mondok valamit. Van egy bará- tom, filozopter. Három hétig járt nap- nap mellett nevelőség után. Kapott is aztán egyet, harmincöt koronását, a Podmaniczky-utcában. Ő maga az Üllői-uton lakik s a harmincöt ko- ronáért nemcsak másfél avagy két órát tanított, hanem gyalogolt hozzá min- den délután három kilométert oda, ugyanannyit vissza, összesen hat kilo- métert. Tudom, azt mondja, villamos- jeggyel tiz percre rövidíthetné meg az utat. Ez igaz, csak hogy a tizenhat kraj- cár napi villamospénz csaknem öt fo- rintot tesz ki egy hónap alatt, a mit így a két lábával mégis csak meg- spórol.

— Dehát mért beszél a filozopter- ről?

— Azt is megmondom rövidesen. Ha egy filozopter harmincöt koronát tud megkeresni, mit remélien akkor egy teknikus. A szülők elsősorban a tanár- jelölteket favorizálják és ez természe- tes is. Minekünk legfőlebb ott jut va- lami, a hol már mindent letaroltak. S ezen nem lehet csodálkozni. Irodákban

minket nem alkalmazhatnak, oda jo- gász kell, a tanítványok körül nem sokkal több a szerencsénk, mondtam, hogy ott elsősorban a bölcsészek kö- zül válogatnak. Különben, elsősorban! Ma minden főkára százötven pályázó van.

— Pár nappal ezelőtt az ujságokat kezdtük bujni, mondom, ott majd csak akad valami. Az első reggel három hir- detést böngészünk ki s akkor elin- dultunk hárman három felé. A hova én zörgettem be, ott már az állást előt- tem két órával elfoglalták. Egyik lakó- társam olyankor ért a címzett lakás elé, a mikor nyolcvan egyetemi hall- gató dulakodott a kapuban, a másik cimborámnak lett volna ugyan szeren- cséje, mert rivális nélkül csapott le a tanítványiöltöre, de mikor a szülők olyan kikötéssel álltak elő, hogy a havi negyven koronának (a melyért egy óráig tanít) egyelőre csak a felét kapja, sikeresen vizsgázik, hát a barátom sar- a többi felét majd, ha a nebuló konfordult és hazajött. Hát most élünk kérem, mint a verebek.

— De csak kapnak valamit hazul- ról?

— Minél kevesebbet. Mi teknikusok általában szegény fiúk vagyunk s a ta- valyi esztendő mindent megával vitt. Én például egyideig tizenöt-husz ko-

rona segítségét kaptam egy-egy hónap- ban az anyámtól, de most elmaradt az is. Egyik lakótársam árva fiú, a másik pedig olyan szegény, hogy régebben még ő támogatta a szüleit. Természe- tesen most önnön-ül kell, ha őt magát is nem lakoltatják ki.

— S mi van az egyetemmel?

— Az egyetem ott áll a Dunabarton, — folytatta némi elkeseredéssel. — Ne vegye rossz néven ezt a keserű vic- cet, de nem tehetek róla. Reggel nyolc- től-kilenctől esti öt-hat óráig előadást

hallgatunk, éjszaka pedig idehaza a rajzaink fölött gubbasztunk. Máskor is így volt ez, azzal a csekély különbség- gel, hogy máskor könnyebben tudtunk keresni: volt kondíció, nevelőség. Ma úgy látszik, mintha nem lenne többé szükség kondícióra.

— Az egyetemről is szólok valamit. Ebéden a menzán vagyunk. Más idők- ben megtudtuk keresni a kosztópénzt, most attól is elesünk s mintha a gond- nokság is kevesebbet gondolna a föl- ügyelettel. Talán olvasta, a lapok fog- lalkoztak vele, hogy pár héttel ezelőtt nyolcszáz teknikus lett rosszul egy menzai ebéd miatt. Másnap olyan tűn- tetés volt az aulában, a milyent a da- rabont-idők óta még nem látott a vi- lág. Sok diák olyan súlyos beteg lett, hogy hetekig feküdt bele. Nem tréfa

ez. kérem. Mi velünk senki sem gondol.
 — Annak jellemzésére pedig, hogy hogyan kezelik az ösztöndíjakat, csupán egy példát hozok föl. Barátom beszélt, egy rongyos kis technikusgólva, a ki maga is pályázni akart az egyik szorgalomdíjra. A szorgalomdíj elnyerésének föltétele a versenyvizsgálat s minétán csak két ilyen díj üresedett meg, természetesen, hogy a két legkötönyebb vizsgázónak kellett volna megkapni. Hát voltak kérem pályázók vagy hetvenen, azaz csak lettek volna, de nem versenyzett egyik sem, mert egy szép napon tudomásukra adták, hogy a díjat már odaítélték, visszaítélték, *verseny nélkül, protekció minden vonalon.*

— De azért csak nem esnek kétségbe?

— Ó, dehogyan. Ha szükölködve, koplalva is, de csak megusszuk ezt a pár évet a diplomáig. Az azonban bizonyos, hogy az a kor, a mely elkövetkezik, érzőbb szívű, melegebb lelkű és nemesebb, tisztultabb fölfogású lesz, mert mi emlékezni fogunk rá, hogy valamikor sokszor nem vacsoráztunk.

Szük sikátorok közt.

A diáknymoruság legszomorúbb képe ideát, a pesti részen, tárul elénk, a külső József- és Ferencváros piszkos, szük utcáiban, a nyomorult földszintes viskókban s egy-egy bérkaszárnya sivar padlásszobájában. Itt, ebben a végyes, foltos világban, kétes egzisztenciák környezetében lélegzik a jövődő Magyarország lelke.

Beszéltem egy filozopterrel, a ki a Práter-utcában lakik, azaz hol itt, hol ott, a szerint, hogy milyen tartós a könyörülete annak a bátorlelkű aszszonyságnak, a kitől a jóreménység fejében lakást tudnak kicsikarni.

Szobájuk egy mellékhelyiség (mert kettő vannak), benne asztal, egy szék meg egy ágy, de ablak nélkül. Világosságot tehát úgy eresztenek a szobába, hogy kinyitják az ajtót.

— Hol tanulnak?

— Az egyetemen, az előadások után vagy az egyetemi könyvtárban. Ennek egyébként, — így mondja — megvan az a praktikus oldala is, hogy nem fázunk. Eleget didergünk odahaza éjjel, de összebuvok pajtásommal s így, egymást melegen, könnyebben kibuzuk reggelig.

— Mi a barátja?

— Filozopter ő is, másodéves.

— S nem néznek valami kereset után?

— Nem kérem, mert már eleget néztünk utána. Annvit értünk el vele, hogy lekopott a cipőnk talpa.

— S miből élnek?

— Én husz koronát kapok hazulról. Többet nem várhatok, mert szegény iparos az apám is. A barátomat egyelőre a jóreménység élteti, tudniillik futkos kondició után. Volt már cimró is, de otthagytá, mert nagyon keserves munka volt.

— Nagy a szegénység, ugy-e?

— Nagyon nagy. Minden kollegám erről panaszkodik. A bátyám, a ki végzett tanár, már annyira odavolt az őszszel, hogy csaknem az ágyrajárók közé került. Igaz is, hogy ő maga volt a hibás, mert mindenáron pesti tanár akart lenni. De már hazament, jó neki.

— Azért csak elvégzi a tanulmányait.

— Hogyne, kérem. Maid csak lesz valahogy, rosszabbul pedig már nem mehet, mint a hogy most megy.

A verebek.

Van azért ebben a kiáltó diáknymoruságban is komikum és humor itt-ott, elvéve. A diákhumor, a mely kiütözik még a legnagyobb szegénység a koplaló élet sivarúsága alól is.

A Knezics-utcában például két öreg jogász lakott, tapasztalatokban, fortélyokban gazdag életet taposva meg a hátuk mögött. A két sas minden ingósága egy koffer volt, a kofferben ruhá-nemüjük: állítólag hét-nyolc gallér s néhány mancsetta. Soha más lakást nem béreltek, mint földszintit és soha másként nem, mint becsületes, de utólagos fizetés fejében. (Ugy látszik, vannak még naiv lelkek a Duna két partján.) Előre kellett volna bocsátanom, hogy az ablak szélességét előzően összevetették a koffer terjedelmével. Természetesen, hogy minden hónap utolsó szükületjén kisurrantak az ablakon át az

ingósággal együtt, de úgy, hogy soha többet nem jöttek vissza. Akkor már várta őket új tanyáik, valahol a hevedik utcában.

De ez kivétel. Való, hogy a pesti diákság rettenetes viszonyok között él, hanyódik egy napról a másra, s nagyon nehéz napokat lát. Vannak ugyan intézetek, egyesületek és diáktelepek, amelyek közül nagyon sok valóban segítő, emberbaráti működést mutat föl, de többie nemes céljához kevesebb hívességgel törődik a földadattal.

	Személy
	Helyszám
(Köt. v. füz.)	